

ΕΚΘΕΣΗ:

«ΣΤΑ ΣΥΡΜΑΤΑ»

ΜΑΓΝΗΣΙΩΤΕΣ ΣΤΑ ΚΑΤΕΡΓΑ
ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΡΑΪΧ

Μουσείο Πόλης του Βόλου | Φερών 17, Παλαιό Βόλου

5 Νοεμβρίου -
12 Δεκεμβρίου 2025

«ΣΤΑ ΣΥΡΜΑΤΑ»: ΜΑΓΝΗΣΙΩΤΕΣ ΣΤΑ ΚΑΤΕΡΓΑ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΡΑΪΧ

Μια άγνωστη πτυχή του Β' Παγκοσμίου Πολέμου ανασύρεται από τη λήθη.

Στην έκθεση παρουσιάζονται ιστορίες Μαγνησιωτών που εκτοπίστηκαν για καταναγκαστική εργασία σε στρατόπεδα του Τρίτου Ράιχ. Οι εμπειρίες τους από την συχνά απάνθρωπη εκμετάλλευσή τους, αποτελούν μέρος της Ευρωπαϊκής ιστορίας. Ωστόσο, μέχρι πρόσφατα, η ιστορία αυτή δεν είχε καταγραφεί και μελετηθεί. Η έρευνα, στην οποία βασίζεται η έκθεση, φώτισε τις δύσκολες και συναισθηματικά φορτισμένες διαδρομές συμπολιτών μας, μέσα από προφορικές μαρτυρίες, αρχειακά έγγραφα, σπάνιες φωτογραφίες, αντικείμενα.

Τα τρία βασικά μέρη της έκθεσης είναι:

- A. Το Στρατοπεδικό Σύμπαν στο Χώρο και στο Χρόνο
- B. «Στα Σύρματα»: Διαδρομές Μνήμης
- Γ. Μνήμη, Τραύμα, Αναγνώριση

Στόχος της η ενίσχυση της ενσυναίσθησης και του σεβασμού προς αυτά τα «ξεχασμένα» θύματα του Ναζισμού, με οδηγό τις αφηγήσεις έξι πρωταγωνιστών.

Η έκθεση υλοποιείται με την υποστήριξη και την αιγίδα του Υπουργείου Πολιτισμού

Μεταλλική ταυτότητα ομήρου του στρατοπέδου αιχμαλώτων πολέμου Μόσομπουργκ.
Συλλογή Θεόδωρου Αγιώτη

«ΣΤΑ ΣΥΡΜΑΤΑ»: ΜΑΓΝΗΣΙΩΤΕΣ ΣΤΑ ΚΑΤΕΡΓΑ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΡΑΪΧ

Α' Μέρος

ΤΟ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΙΚΟ ΣΥΜΠΑΝ ΣΤΟΝ ΧΩΡΟ ΚΑΙ ΣΤΟ ΧΡΟΝΟ

- Χάρτης Στρατοπέδων 1933-1945
- Η ματαίωση της πολιτικής επιστράτευσης
- Η έρευνα
- Πορτραίτα αφηγητών

Β' Μέρος

«ΣΤΑ ΣΥΡΜΑΤΑ»: ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ ΜΝΗΜΗΣ

B1. ΠΡΟΣ ΤΑ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΑ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΡΑΪΧ

- Συλλήψεις
- Ταξίδι προς το Άγνωστο
- Από άνθρωπος, αριθμός
- Χάρτης εκτοπισμών και διαδρομών Μαγνησιωτών

B2 Η ΖΩΗ ΣΤΑ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΑ

- Ες Ες, φρουροί και Κάπο
- Καταναγκαστική εργασία
- Αντιμέτωποι με τον θάνατο
- «Αμυνόμαστε...»
- Αντίσταση

B3 ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ

- Γερμανία ώρα μηδέν
- Ελεύθεροι!

B4 ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ

Γ' Μέρος

ΜΝΗΜΗ, ΤΡΑΥΜΑ, ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ

- Μνήμη και λήθη
- Τραύματα και σιωπές
- Αναγνώριση

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

ΑΠΟ ΑΝΘΡΩΠΟΣ, ΑΡΙΘΜΟΣ

Μεταλλική ταυτότητα ομήρου του Γιώργου Φωκούλη

Οι αιχμάλωτοι ήταν λάφυρα πολέμου. Γίνονταν αριθμοί. Ένα περίπλοκο σύστημα γραφειοκρατικής ταξινόμησης αποσκοπούσε στη διαίρεση των αιχμαλώτων, σύμφωνα με πολιτικά και φυλετικά κριτήρια. Η μεθοδική καταγραφή κάθε κρατούμενου διευκόλυνε την καλύτερη εκμετάλλευση των σκλάβων που χρειαζόταν η γερμανική πολεμική οικονομία. Διαφορετικά χρωματιστά τρίγωνα σημάδευαν τα ρούχα τους, αποκαλύπτοντας με μια ματιά τον λόγο κράτησης, την εθνικότητά τους και τον αριθμό τους. Ήταν η καινούργια ατομική ταυτότητα κάθε ομήρου. Δεν έχουν πλέον όνομα, μόνον αριθμό. Και πρέπει γρήγορα να μάθουν να λέν' τον αριθμό τους στα Γερμανικά.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13													14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25											
Personalkarte I: Personelle Angaben																								
Kriegsgefangenen-Stammlager: Stalag VII/A													Vertheilung des Gefangenennamens: Nr. 130034											
Name: MALIOKAPIS													Staatsangehörigkeit: GRIECHE											
Vorname: PARISSIS													Dienstgrad: PARTISAN - ZIVILIST											
Geburtsort und -dt.: 28.9.95 SIKI													Truppenteil: BAUER Komp. ufw.:											
Religion: ORTH.													Dienstort: BAUER Dienst-St.:											
Personen des Hauses: ARISTIDIS													Matrikel-Nr. (Stammkarte des Soldaten):											
Familienname des Vaters: ZAFIRIU													Geburtsnummer (mit dem Namen): SIKI, 27.11.94											
Bild:													Ob gesund, krank, verwundet eingetragt: GESUND											
Bild:													Name des Gefangenen bei der Einschleppung: BAUER, ARISTIDIS MALIOKAPIS											
Bild:													Name des Gefangenen bei der Einschleppung: SIKI, 27.11.94											

Η ατομική καρτέλα του Παρίση Μαλιοκάπη από το στρατόπεδο αιχμαλώτων πολέμου Μόοσμπουργκ. Η καρτέλα με τα προσωπικά στοιχεία και τη φωτογραφία του αιχμαλώτου συμπληρώνονταν την ημέρα εισόδου στο στρατόπεδο.

Όταν φθάσαμε εκεί, μας πήγαν σ' ένα χτίσμα μέσα χ μας βγάλαν επίταξη κατά δυάδας. Κατά δυάδας εμείς. Λέει «γδυνθείτε, όπως σας γέννησε η μητέρα σας, κι αφήστε ότι αντικείμενο έχετε απάνω στα ρούχα σας. Δεν πρέπει να έχετε απάνω μεταλλικό τίποτα. Τ' αφήσαμε, άλλος δαχτυλίδια, ό,τι είχε ο καθένας να πούμε, ρολόγια, όλα. Κ ανοίγει μια πόρτα χ μπαίνουμε σε ένα τεράστιο θάλαμο... (Θεόδωρος Αγιώτης)

Είχανε πληγιάσει τα σώματά μας από τις ψείρες. Μας είχε πιάσει χ μια λέπρα εκεί από την ακαθαρσία -γιατί καθώς μας πιάσαν δεν αλλάξαμε ποτέ- από τη βρωμιά... (Παρίσης Μαλιοκάπης)

Μαζική άφιξη Ελλήνων και Αλβανών ανταρτών στο στρατόπεδο αιχμαλώτων πολέμου Μόσμπουργκ, Ιούλιος 1944. Φωτογραφία Josef Schmidt, αρχείο της πόλης Μόσμπουργκ.

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΟΙ ΜΕ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟ: Η ΠΕΙΝΑ

Η άθλια και ελάχιστη τροφή δεν έφτανε ποτέ για να χορτάσει την πείνα τους. Οι κακουχίες και η εξαντλητική εργασία επιδείνωναν την υγεία τους. Πολλά τα περιστατικά πνευμονίας, φυματίωσης, τύφου, ελονοσίας. Πολλοί οδηγούνταν στον θάνατο.

Από 72 οκάδες γύρισα 39 (Σταύρος Τζουμέρτης)

Με λαχτάρα περιμέναμε την ώρα του βομβαρδισμού για να πάμε στους αγρούς να φάμε λάχανα, βοσκούσαμε όπως βοσκούν τα ζώα. Είμασταν τόσο πεινασμένοι. (Αιμίλιος Φιλιππιτζής)

Έθελα να φάω ένα κιλό ψωμί την ημέρα x μου δίναν 200 γραμμάρια. (Παρίσης Μαλιοκάπης)

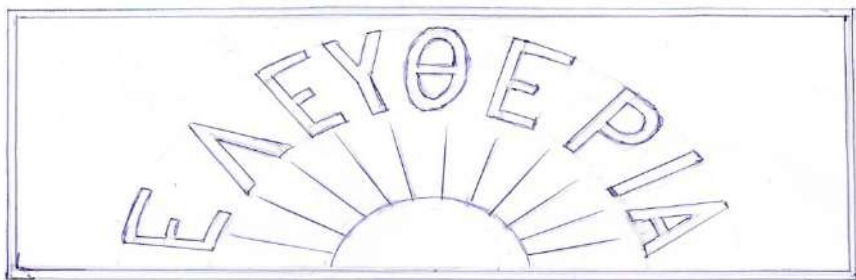

«Ζωντανοί σκελετοί»: Σκίτσο του κρατούμενου Όμηρου Πέλλα, αναπαραγωγή από το βιβλίο του ίδιου *Stalag VI C: Ημερολόγιο της ομηρίας* (1962).

ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ

Σκοπός των Ες Ες ήταν η διάλυση της ανθρώπινης υπόστασης των κρατουμένων, σβήνοντας κάθε ελπίδα για αντίσταση και αλληλεγγύη. Παρόλα αυτά, οι κρατούμενοι έβρισκαν τρόπους να αντισταθούν στις πολιτικές εκμηδενισμού τους. Ο Θεόδωρος Αγιώτης αφηγείται πως αξιοποίησε τη σχέση του με μια νεαρή Γερμανίδα, την Ίρμα, για να δημιουργήσει μαζί με άλλους μια παράνομη εφημερίδα με ειδήσεις του BBC:

Απαγορεύονταν στους Γερμανούς να πάρουν ξένο σταθμό. Τους απαγορεύανε. Εμείς πώς παίρναμε; Λοιπόν, λέγαμε στο Γερμανό «με συγχωρείς θα πάω να κατοικήσω». Ένα κουτί τσιγάρα. «Ja, ja». Πήγαινα εγώ στην Ίρμα. Στο σπίτι που ήταν κοντά. «Ίρμα, εσύ έξω στην αυλή, φρουρός». Εγώ μέσα το ράδιο έπιανα BBC, έπιανα... σταθμούς άλλους, ελληνικά.

Πάνω: Το λογότυπο της παράνομης εφημερίδας «Ελευθερία».
Κάτω: Η Ίρμα και ο Θεόδωρος Αγιώτης σε φωτογραφίες της εποχής.

«ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ!»

Στις αρχές του 1945 το Τρίτο Ράιχ βρισκόταν στα πρόθυρα της κατάρρευσης. Τα Ες Ες εκκένωναν βιαστικά τα στρατόπεδα, οδηγώντας τους έγκλειστους σε «πορείες θανάτου». Όσοι δεν άντεχαν, εκτελούνταν επί τόπου. Ιστορικοί εκτιμούν ότι οι νεκροί ξεπερνούσαν το 1,7 εκατομμύριο. Ποτέ δεν θα μάθουμε με ακρίβεια τον πραγματικό αριθμό των θυμάτων. Οι νεκροί όμηροι από τη Μαγνησία υπολογίζονται σε 25 τουλάχιστον.

Οι συμμαχικές δυνάμεις πλησίαζαν το Βερολίνο. Ένα-ένα, τα ναζιστικά στρατόπεδα άρχισαν να απελευθερώνονται. Οι επιζώντες έμοιαζαν ζωντανόι σκελετοί. Πολλοί πέθαναν λίγες ώρες μετά την απελευθέρωση.

1945, το '45, 29 Απριλίου ελευθερωθήκαμε. Ήρθαν οι Αμερικανοί στο στρατόπεδό μας εκεί. Ναι. Μόλις τους είδανε οι Γερμανοί μας εγκατέλειψαν, οι φρουροί κρυφτήκαν & μας αφήσαν ελεύθερους. Ήρθαν οι Αμερικανοί. Μας βρήκαν. Μας βάλαν –σε κακά χάλια βέβαια– μας βάλαν σε ειδική διατροφή. Μετά μας πήραν από 'κει μας συγκεντρώσαν σε ένα γερμανικό στρατόπεδο, που ήταν... βέβαια τώρα δεν είχε Γερμανούς μέσα. Βάλαν εμάς εκεί Μας μα... φέραν τρόφιμα, κουβαλούσαν, μας τάζαν συνέχεια, μας πέρασαν από γιατρούς, μας κοιτάζαν. (Παρίσης Μαλιόκαρης)

Κρατούμενοι από το στρατόπεδο συγκέντρωσης του Νταχύου σε μια «πορεία θανάτου» μέσα από κάποιο χωριό νότια του Wolfratschausen, Φωτογραφία που τραβήχτηκε κρυφά από Γερμανό πολίτη, ανάμεσα στις 26 και 30 Απριλίου 1945. Πηγή: Encyclopedia USHMM.

Συσσίτιο στο στρατώνα Χίντεμπουργκ, Άουξμπουργκ, 29 Μαΐου 1945. Συλλογή Θεόδωρου Αγιώτη

Η απελευθέρωση με βρήκε σωστό ερείπιο (Βασίλης Κοντογεωργίου)

Ελεύθεροι πάνω στα σύμβολα της γερμανικής ήττας, σε καταστραμμένα γερμανικά κανόνια, 24 Μαΐου 1945. Συλλογή Θεόδωρου Αγιώτη

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΜΙΑΣ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑΣ Ή Η ΑΡΧΗ ΜΙΑΣ ΝΕΑΣ;

Εγώ λέω θα φύγω. Καί με τα πόδια να είναι να φτάσω λέω στο σπίτι μου, θα φύγω. Θα πάω στην Ελλάδα. (Αφροδίτη Κουτρουλή)

Μακρύ και δύσκολο το ταξίδι της επιστροφής. Οι Μαγνησιώτες όμηροι δοκίμασαν όλα τα μέσα για να επιστρέψουν στην πατρίδα: αεροπλάνα, πλοία, τρένα, φορτηγά αυτοκίνητα, ακόμη και με τα πόδια. Δυσάρεστες εκπλήξεις όμως τους περίμεναν όταν έφθασαν στην Ελλάδα. Μια χώρα κατεστραμμένη από τον πόλεμο και στα πρόθυρα του Εμφυλίου. Εμφύλια βία, διωγμοί αντιστασιακών και ο στιγματισμός των ομήρων μετέτρεψαν την ελπίδα τους σε εφιάλτη.

Εκείνο που αντίκρυσα βέβαια εγώ, τι να σας πω, ήταν φρικτό... περίμενα καλύτερα να είναι στην Ελλάδα, ήταν πολύ χειρότερα, πολύ φτώχεια, πολύ πόλεμος ακόμα υπήρχε, ανασφάλεια, ο κόσμος αγριεμένος, εξαθλιωμένος σε κακά χάλια. (Παρίσης Μαλιοκάπης)

Κατά εκατοντάδες οι όμηροι επιστρέφουν, με ό,τι μέσο βρουν.
Στα Βουλγαρικά σύνορα, επιστρέφοντας με το τρένο. Συλλογή Νίκου Σαμούρη.

«Πάψαμε να τραγουδάμε.»

Το βράδυ... επειδή επικρατούσε μια κατάσταση άσχημη εδώ, ήτανε η οργισμένη δεξιά, που έκανε τότε όργια εδώ. Το βράδυ δείρανε κάνα δυό από μας. Κι ξερεις γιατί; Γιατί εμείς, μην ξέροντας την κατάσταση που επικρατούσε εδώ τότε, όταν γυρνάγαμε με το τρένο χ ήμασταν ελεύθεροι, αρχίσαμε να τραγουδάμε Εμπρος ΕΛΑΣ για την Ελλάδα. Και άλλα τραγούδια πολλά... Κι ένα βράδυ δύο που τους βρήκανε μοναχούς, τους ρίζανε

Ξύλο. [...] Την άλλη μέρα μας βάλαν στ αυτοκίνητα, μας φέραν στην Κοζάνη. Στην Κοζάνη ίδια κατάσταση. Πάψαμε να τραγουδάμε. Γιατί δεν ξέραμε τι μπορούσε να συμβεί. (Θεόδωρος Αγιώτης)

Βεβαίωση του Γραφείου Αιχμαλώτων του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού για την επιστροφή του Παρίση Μαλιοκάπη στην Αθήνα στις 16 Αυγούστου 1945, προερχόμενου από το στρατόπεδο του Μόσμπουργκ. Συλλογή Κατερίνας Μαλιοκάπη.

Στον εμφύλιο και στα πέτρινα χρόνια που ακολουθούν, οι όμηροι εξακολουθούν να στιγματίζονται ως αριστεροί. Ο Γιώργος Φωκούλης αφηγείται πώς, νεοσύλλεκτος το 1947, μετά από την πρώτη εκπαίδευση δέκα ημερών, έφτασε ο φάκελος στο διμοιρίτη του.

Εκεί στο ύψωμα που καθόμασταν –ο ανθυπολοχαγός κοντά σ' ένα, σε μια πολυθρόνισσα είχε, κάθονταν εκεί έξω– κι ήταν κι οι στρατιώτες εκεί χ' λέγαν διάφορα χαζά. Ε, εγώ ήμην καινούριος, δεν πήγαινα κοντά να συζητήσω κι εγώ μ' αυτούς, κάθομαι στην άκρη. Ε, με λέει, «εσύ, ρε Φωκούλ'», με λέει, «τι ήσαν εσύ;», με λέει, «μέσα στα σύρματα ήσαν;» «Ναι», λέω, «ήμην μες στα σύρματα, ο καλός κόσμος εκεί ήταν, λέω». (Γιώργος Φωκούλης)

ΟΜΑΔΑ ΠΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΒΟΛΟΥ

Η Ομάδα Προφορική Ιστορίας Βόλου ιδρύθηκε το 2015, μετά από επιμορφωτικό σεμινάριο Εισαγωγής στην Προφορική Ιστορία που συνδιοργανώθηκε από την Ένωση Προφορικής Ιστορίας (ΕΠΙ) και τα Γενικά Αρχεία τους Κράτους (ΓΑΚ-τμήμα Μαγνησίας.) Σήμερα η ΟΠΙΒΟ αποτελείται από 25 ενεργά μέλη ερευνητών/-τριών της προφορικής ιστορίας, με διαφορετικό υπόβαθρο σπουδών και ενδιαφερόντων: η πολυσυλλεκτικότητα και οι διαφορετικές αφετηρίες προσδίδουν μια ιδιαίτερη δυναμική στην Ομάδα. Τα μέλη της είναι εθελοντές και λειτουργούν με βάση την αυτοοργάνωση, τη συλλογικότητα και τη συνεργατικότητα. Στόχος της είναι η καταγραφή και τεκμηρίωση της κοινωνικής μνήμης του τόπου, την από κοινού ερμηνεία της και την αξιοποίησή της σε δημόσιες εκδηλώσεις. Από το 2018 έως σήμερα έχει οργανώσει πολλές εκδηλώσεις και έχει πάρει μέρος σε συνέδρια, ημερίδες και άλλες δράσεις στον Βόλο και αλλού. Μέσα από τις δράσεις, η ΟΠΙΒΟ φιλοδοξεί να αποτελέσει έναν ανοικτό τόπο συνάντησης και δημιουργίας διαλόγου για θέματα του πρόσφατου παρελθόντος.

Το αρχείο της ΟΠΙΒΟ περιλαμβάνει 210 ηχογραφημένες ή βιντεοσκοπημένες συνεντεύξεις –συχνά αφηγήσεις ζωής– και αποτελεί μέρος του Αρχείου Οπτικοακουστικών Μαρτυριών του Τμήματος Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας (ΙΑΚΑ) του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, προσβάσιμο στο Εργαστήριο Ιστορίας του οικείου τμήματος, στη διεύθυνση <https://tinyurl.com/oralnois>. Το αρχείο είναι οργανωμένο σύμφωνα με τις ισχύουσες προδιαγραφές της διεθνούς κοινότητας προφορικής ιστορίας και περιλαμβάνει εκτός από τις ηχογραφημένες και βιντεοσκοπημένες συνεντεύξεις και όλα τα απαραίτητα μεταδεδομένα (περιλήψεις, απομαγνητοφωνήσεις, ημερολόγια, παραχωρητήρια, φωτογραφίες). Οι θεματικές με τις οποίες ασχολήθηκε ερευνητικά η Ομάδα είναι η δεκαετία του 1940, η μετανάστευση, η βιομηχανική εργασία, οι Μικρασιάτες πρόσφυγες και η Δημοκρατική Νεολαία Λαμπράκη στο νομό Μαγνησίας.

ΠΟΛΙΤΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΤΟΥ ΒΟΛΟΥ

Το πολιτιστικό σωματείο «Πολίτες για το Μουσείο της πόλης του Βόλου» ιδρύθηκε το 2018 με σκοπό την υποστήριξη της λειτουργίας και δράσης του Μουσείου της Πόλης του Βόλου και του Δικτύου Μουσείων του Δήμου Βόλου, σε αгаστή συνεργασία με την Αντιδημαρχία Πολιτισμού & Μουσείων και την αρμόδια Διεύθυνση Αρχείων, Μουσείων & Βιβλιοθηκών. Τα μέλη του συμμετέχουν εθελοντικά στην οργάνωση και πραγματοποίηση συνεδρίων, σεμιναρίων, εκθέσεων, παραστάσεων, πολιτιστικών επισκέψεων και κάθε μορφής εκδηλώσεων για θέματα σχετικά με το Μουσείο της Πόλης του Βόλου και του Δικτύου Μουσείων του Δήμου Βόλου. Το σωματείο είναι εγγεγραμμένο στο Μητρώο Πολιτιστικών Φορέων του Υπουργείου Πολιτισμού.

Η ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Η προφορική ιστορία καταγράφει τον ζωντανό λόγο ανθρώπων σχετικά με πτυχές της ιστορίας που έζησαν οι ίδιοι, μελετάει και ερμηνεύει τις αφηγήσεις τους, αποκαλύπτοντας συχνά κρυφές ιστορίες με μεγάλη κοινωνική και ιστορική σημασία. Δίνει προτεραιότητα στην «ιστορία από τα κάτω», δίνοντας φωνή στους «αφανείς» πρωταγωνιστές που απουσιάζουν από τα βιβλία ιστορίας και τα μουσεία. Στόχος των ερευνητών προφορικής ιστορίας είναι η βαθύτερη γνώση της ιστορίας, ο εκδημοκρατισμός της ιστορίας, αναπτύσσοντας ισότιμες σχέσεις συνεργασίας με τους αφηγητές και επιστρέφοντας τις μαρτυρίες που συνέλεξαν στις κοινότητες από τις οποίες προέρχονται.

Από το 2010 και μετά η προφορική ιστορία γνώρισε μεγάλη άνθηση στην Ελλάδα, με ορόσημα την ίδρυση της Ένωσης Προφορικής Ιστορίας (2013), τον πολλαπλασιασμό τοπικών ομάδων προφορικής ιστορίας και την εισαγωγή σχετικών μαθημάτων και στις τρεις βαθμίδες της δημόσιας εκπαίδευσης. Στην ιστοσελίδα της ΕΠΙ (<https://epi.uth.gr/>) μπορείτε να βρείτε ηλεκτρονικά βιβλία, μεθοδολογικές συστάσεις, βιβλιογραφίες και άλλες χρήσιμες πληροφορίες. Στην ιστοσελίδα του συντονιστικού των Ομάδων Προφορικής Ιστορίας (<http://oralhistorygroups.gr/>) μπορείτε να παρακολουθήσετε τις δράσεις τους.

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΕΥΘΥΝΗ: Ρίκη Βαν Μπούσχοτεν, Ομ. Καθηγήτρια Παν. Θεσσαλίας (Ο.Π.Ι.ΒΟ.)

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ: Ρίκη Βαν Μπούσχοτεν, Ιφιγένεια Λούρου, Κατερίνα Μαλιοκάπη, Αγγελική Νικολάου, Άννα Πιάτου, Αννίτα Πρασσά, Μένη Τσίγκρα (Ο.Π.Ι.ΒΟ.)

ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ: Ομάδα Μεταπτυχιακών Φοιτητών/τριών του ΔΠΜΣ “Μουσειακές Σπουδές” του ΕΚΠΑ υπό την επίβλεψη της Μάρλεν Μούλιου (Επ. Καθηγήτρια Μουσειολογίας ΕΚΠΑ). Συμμετείχαν οι Ευαγγελία Κουράκου, Ελισάβετ Λιάτου, Χαρά Μπουργάνη, Μυρτώ Ντούσκου, Αλκμήνη Ξηρουχάκη, Αθηνά Παπαδοπούλου, Δήμητρα Πελέκη, Δήμητρα Τρουπή, Μαίρη Τρουπή, Παναγιώτης Χρανιώτης, Αντωνία Σελιούλη, Αργυρώ Τραμπασούλη, Μαριλένα Φορτάτου

ΜΟΥΣΕΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ: Δέσποινα Τσάφου, Αρχιτέκτων

ΓΡΑΦΙΣΤΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ: Ακριβή Αναγνωστάκη, Αρχιτέκτων

ΚΕΙΜΕΝΑ-ΛΕΞΑΝΤΕΣ ΕΚΘΕΣΗΣ & ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ: Ρίκη Βαν Μπούσχοτεν, Ιφιγένεια Λούρου, Κατερίνα Μαλιοκάπη, Αγγελική Νικολάου, Άννα Πιάτου, Αννίτα Πρασσά, Μένη Τσίγκρα (Ο.Π.Ι.ΒΟ.)

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΚΕΙΜΕΝΩΝ: Ρίκη Βαν Μπούσχοτεν, Ιφιγένεια Λούρου, Αννίτα Πρασσά (Ο.Π.Ι.ΒΟ.)

ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΩΝ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΩΝ: Κωνσταντίνος Αργυρίου (Ο.Π.Ι.ΒΟ.)

ΗΧΗΤΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ: Κωστής Δρυγιανάκης (Ο.Π.Ι.ΒΟ.)

ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΚΑΙ ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ: Εργαστήριο Πολιτισμού και Ψηφιακών Μέσων - Τμήμα Πολιτισμού και Δημιουργικών Μέσων και Βιομηχανιών, Παν. Θεσσαλίας. Επιστημονική υπεύθυνη & σχεδιασμός περιεχομένου: Ιουλία Πεντάζου. Ανάπτυξη εφαρμογής: Σεβαστή Θεοδοσίου

ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΥ ΧΑΡΤΗ ΕΚΤΟΠΙΣΜΟΥ: Ελπίδα Δανιήλ, Μαρία Παζαρή, Σοφία Παυλίδου, Νότη Πλούτογλου (Γ.Α.Κ. - Ι.Α.Μ. Αρχείο Χαρτογραφικής Κληρονομιάς)

ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ ΧΑΡΤΗ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΩΝ 1933-1945: Καθηγήτρια Anne Knowles, Πανεπιστήμιο Maine, Η.Π.Α.

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ: Κατερίνα Μαλιοκάπη, Κλεοπάτρα Μπατζούκη, Κατερίνα Νανοπούλου, Αννίτα Πρασσά, Γιάννης Ροδοβίτης (Ο.Π.Ι.ΒΟ.), Θεοδοσία Καραϊσκού, Δέσποινα Μουζαλά, Γεράσιμος Τσιμπλούλης (Πολίτες για το Μουσείο της Πόλης του Βόλου)

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΑΛΜΠΟΥΜ ΟΜΗΡΩΝ: Κωνσταντίνος Αργυρίου, Αγγελική Νικολάου, Άννα Πιάτου, Αννίτα Πρασσά, Μένη Τσίγκρα (Ο.Π.Ι.ΒΟ.)

ΑΦΗΓΗΤΕΣ: Θεόδωρος Αγιώτης, Βασίλης Κοντορήγας, Αφροδίτη Κουτρουλή-Καλατζή, Κατερίνα Μαλιοκάπη, Παρίσης Μαλιοκάπης, Μαριάνθη Ναχμία-Σούλη, Νικόλαος Σαμούρης, Κωνσταντίνος Τζανίδης, Γιώργος Φωκούλης

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ: Ρίκη Βαν Μπούσχοτεν, Ντέλια Κουρκουβέλου, Ιφιγένεια Λούρου, Κατερίνα Μαλιοκάπη, Όλγα Σεβαστίδου

ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΩΝ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΩΝ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΩΝ: Αρχείο Οπτικοακουστικών Μαρτυριών - Εργαστήριο Ιστορίας του Τμήματος Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Παν. Θεσσαλίας

ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΩΝ: Φωτογραφικό Αρχείο του Διεθνούς Ερυθρού Σταυρού, Κρατικό Αρχείο Βρέμης, Κρατικό Αρχείο Αμβούργου, Αρχείο Μνημείου Στρατοπέδου Νόιενγκαμε, Αρχείο Πόλης Μόσομπουργκ (Συλλογή Karl A. Bauer), Γ.Α.Κ. Μαγνησίας, Αρχείο Οπτικοακουστικών Μαρτυριών Ι.Α.Κ.Α. Παν. Θεσσαλίας, Αρχείο Γιάννη Κονιόρδου (Συλλογές Φιλίππου Τσοπελάκη και Ελένης Τσιμητρέα-Φουρτωτήρα), Θεόδωρος Αγιώτης, Κωνσταντίνος Αργυρίου, Ρίκη Βαν Μπούσχοτεν, Αποστολία Ευαγ. Θεοδωροπούλου, Κωνσταντίνος Θεοδώρου, Κατερίνα Μαλιοκάπη, Απόστολος Δημ. Παπαστεργίου, Νικόλαος Σαμούρης, Κωνσταντίνος Ι. Τζανίδης, Γιώργος Φωκούλης

ΦΟΡΕΙΣ & ΠΡΟΣΩΠΑ ΠΟΥ ΔΑΝΕΙΣΑΝ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ & ΑΡΧΕΙΑΚΟ ΥΛΙΚΟ ΣΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ: Γ.Α.Κ Μαγνησίας, Μουσείο Ραδιοφώνου «Αντώνης Ταβάνης - Στάθης Σφονδυλιάς» Λαύκου, Θεόδωρος Αγιώτης, Μαριάννα Αγιώτου, Ρίκη Βαν Μπούσχοτεν, Βικτωρία Θ. Βίτσου, Βλάσης Ι. Γεωργατζής, Αποστολία Ευαγ. Θεοδωροπούλου, Βασίλης Α. Κοντορήγας, Ιφιγένεια Λούρου, Κατερίνα Μαλιοκάπη, Ιάκωβος Στ. Ναχμίας, Απόστολος Γ. Παναγιωτόπουλος, Κωνσταντίνος Ι. Τζανίδης, Μένη Τσίγκρα

ΕΚΤΥΠΩΣΕΙΣ ΕΚΘΕΣΗΣ: Epigrafis (Βόλος)

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΝΤΥΠΟΥ: Ρίκη Βαν Μπούσχοτεν, Μένη Τσίγκρα, Κωστής Δρυγιαννάκης

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΤΥΠΟΥ: Lithos Print (Κιάτο Κορινθίας)

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ: Δ. Σ. Σωματείου «Πολίτες για το Μουσείο της Πόλης του Βόλου»: Γεράσιμος Τσιμπλούλης, Άρης Βολιώτης, Μαρία Λαρυγγάκη, Ελπινίκη Παναγιωτίδου, Δέσποινα Μουζαλά, Θεοδοσία Καραϊσκού

ΣΥΝΔΙΟΡΓΑΝΩΤΕΣ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ

Αντιδημαρχία Πολιτισμού και Μουσείων Δήμου Βόλου

Διεύθυνση Αρχαίων, Μουσείων και Βιβλιοθηκών

E-mail: museums@volos-city.gr

Ιστοσελίδα: <https://vmoc.gr/>

Facebook: <https://www.facebook.com/museumsvolos>

Ομάδα Προφορικής Ιστορίας Βόλου

E-mail: opivolou@gmail.com

Ιστοσελίδα: <https://opivo.gr/>

Facebook: <https://www.facebook.com/omadaproforikisistoriasvolou/>

Πολίτες για το Μουσείο της Πόλης του Βόλου

E-mail: politesmouseio.p.volou@gmail.com

Ιστοσελίδα: <https://cvmoc.gr/>

Facebook: <https://www.facebook.com/groups/177920893037691>

Με την υποστήριξη και υπό την αιγίδα του Υπουργείου Πολιτισμού

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Πολιτισμού

Διεύθυνση Νέοτερης
Πολιτιστικής Κληρονομιάς

«Πόσο θα 'θελα να τα 'βλεπες, χωρίς αντίτιμο, τούτα τα ζαρωμένα πετσιά, μακρινέ μου φίλε που κάποτε θ' ανησυχείς για την πρώτη σου ρυτίδα... Τι δεν θα 'δινα να τα βλέπατε όλοι εσείς που ζείτε καλά ύστερ' από τούτη την καταιγίδα που μας πέταξε εδώ, για να βλέπατε μέχρι ποιο σημείο μπορεί να καταντήσσει τον άνθρωπο ο άλλος άνθρωπος, όταν η τρέλα, το μίσος, η πλεονεξία και η ματαιοδοξία γίνουν ρυθμιστές της τύχης του κόσμου.»

Όμηρος Πέλλας, *Stalag VI C. Ημερολόγιο της ομηρίας* (1962)